

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Prieelovej a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Ivany Izakovičovej, v právnej veci žalobcu: **I.**, nar. X., bytom H. X., X., IČO: X., Slovenská republika, zast. JUDr. M. S., advokát so sídlom F. P., 036 08 Martin, proti žalovanému: **D., s.r.o.** so sídlom M. X., X., IČO: X., Česká republika, zast. Mgr. T. V., U. N. X., X., Česká republika, o zaplatenie 177 662,40 Sk s prísl., na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 22 Cb/111/2003-273 zo dňa 24. apríla 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 22 Cb/111/2003-273 zo dňa 24. apríla 2006 v napadnutej časti ohľadne zaplatenia istiny vo výške 55 000 Sk s 13 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 10 000 Sk od 1.2.2002 až do zaplatenia, zo sumy 15 000 Sk od 19.3.2002 až do zaplatenia, zo sumy 30 000 Sk od 18.4.2002 až do zaplatenia, **p o t v r d z u j e**.

Vo zvyšnej napadnutej časti rozsudok **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 112 000 Sk a 13% ročný úrok z omeškania z čiastky 10 000 Sk od 1.2.2002 až do zaplataenia, 13% ročný úrok z omeškania z čiastky 15 000 Sk od 19.3.2002 až do zaplataenia, 13% ročný úrok z omeškania zo sumy 30 000 Sk od 18.4.2002 až do zaplataenia, 13% ročný úrok z omeškania zo sumy 30 000 Sk od 18.5.2002 až do zaplataenia a 13% ročný úrok z omeškania zo sumy 27 000 Sk od 18.6.2002 až do zaplataenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení sa konštatuje, že súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že sporové strany uzavreli mandátnu zmluvu s účinnosťou od 20.9.2001, ktorou sa žalobca zaviazal vykonávať pre žalovaného technickú organizačnú činnosť v rámci utvorenia, rozbehu svojej novej organizačnej zložky firmy a zaviazal sa vykonávať činnosť vždy podľa potreby a pokynov mandanta. V článku II. si dohodli odplatu za vykonávanú činnosť 30 000 Sk mesačne, na základe fakturácie vykonávanej mandatórom na bežný účet určený vo faktúre.

V konaní nebolo preukázané, že by predmetnú zmluvu bola nahradila nová mandátna zmluva s účinnosťou od 2.1.2002, ako to tvrdil žalovaný. V spornom prípade nebolo preukázané včasné prijatie návrhu v súlade s ust. § 43c ods. 2 Obč. zák. platného a účinného na území Českej republiky v roku 2002, podľa ktorého včasné prijatie návrhu nadobúda účinnosť okamihom, keď vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde žalobcovi. Súd aplikoval hmotné právo účinné na území Českej republiky s poukazom na § 10 ods. 1 písm. f/ zák. č. 97/63 Zb. V skoršom rozsudku už prvostupňový súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 22 Cb 111/2003-79 z 30.6.2004 a priznal žalobcovi proti žalovanému sumu 19 000 Sk s 13% ročným úrokom z omeškania od 28.2.2002. V tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť. Preto prvostupňový súd rozhodoval o nároku na zaplataenie odmeny za mesiac december 2001, február, marec, apríl, máj 2002, vrátane navyiac prác. Keďže súd vychádzal z obsahu platnej mandátnej zmluvy, ktorú predložil v konaní žalobca, z toho dôvodu vychádzal z mesačnej odmeny vo výške 30 000 Sk a nie 31 000 Sk. Žalobca preukazoval, že v mesiaci január 2002 vykonal pre žalovaného nasledovné práce:

- podávanie inzerátov do žilinských novín, Pardon v Trenčíne, Život Turca v Martine, Kysucké noviny v Čadci, Považské noviny v Považskej Bystrici,
- ohlasy na inzeráty boli každý týždeň v počte okolo 100 telefonátov, z toho bolo dohodnutých priemerne 20 – 30 pohovorov. Manželia K. boli v Žiline od pondelka večer do štvrtku večera. Všetci sme plánovali stretnutia, v pondelok a piatok som tam bol sám.
- úvodné pohovory s novými zástupcami, základné pohovory, ak sa naraz zišlo viac ľudí,
- spoluorganizovanie prevádzacích akcií,
- evidencia a výplaty provízií obchodným zástupcom,
- evidencia pohybu peňazí (nákupy kanc. potrieb, atď.),
- evidencia drobných darčiekov (hodinky, knihy),
- výber účtovnej firmy (bolo asi 5 ponúk), pohovory, odsúhlasenie bolo v Hradci Králové (30 dní),
- vybavovanie colných dokladov, úhrady DPH, aby mohol byť tovar prepustený do vnútroštátneho obehu na Slovensku,
- banka – príkazy na úhradu, výbery...,
- nákup cez Home Credit – leasingový predaj, zmluva, dohadovanie podmienok,
- popis všetkých kúpnych zmlúv a aj zmlúv Home Credit – len ja som bol štatutárny zástupca,
- preplácanie účtov za prenájmy sál,
- návštevy u obchodných zástupcov, ktorí sa prestali ozývať,
- organizovanie stretnutí v Trenčíne, s obchodnými zástupcami každý týždeň,
- rozmnožovanie manuálov pre obchodných zástupcov,
- evidencia mixérov,
- výroba pečiatok, vizitiek.

Práce robené od nástupu, ktoré pretrvávali aj v ďalšom roku:

- posúdenie vhodnosti výrobku slovenskou štátnou skúšobňou – Certifikát. Dubnica (vystavené bolo 6.3.2002),

- konzultácie s právnikom ohľadom firmy,
- konzultácie s p. K. a p. H., všetko muselo byť odsúhlasené, ak tu nebol p. K. – zodpovedný za Slovensko (bol len v utorok alebo v stredu od 9.00 do 15.00),
- Domino – prenájmy, zariadenie kancelárií – výber a nákup doplnkov, kopírovanie.

V mesiaci február 2002 vykonával práce, a to:

- podávanie inzerátov do žilinských novín, Pardon v Trenčíne, Život Turca v Martine, Kysucké noviny v Čadci, Považské noviny v Považskej Bystrici,
- ohlasy na inzeráty boli každý týždeň v počte okolo 100 telefonátov, z toho bolo dohodnutých priemerne 20 – 30 pohovorov. Manželia K. boli v Žiline od pondelka večer do štvrtku večera. Všetci sme plánovali stretnutia, v pondelok a piatok som tam bol sám.
- úvodné pohovory s novými zástupcami, základné pohovory, ak sa naraz zišlo viac ľudí,
- spoluorganizovanie prevádzacích akcií,
- evidencia a výplaty provízií obchodným zástupcom,
- evidencia pohybu peňazí (nákupy kanc. potrieb, atď.),
- evidencia drobných darčiekov (hodinky, knihy),
- účtovanie a vypracovanie daňového priznania za rok 2001,
- banka – príkazy na úhradu,
- popis všetkých kúpnych zmlúv a aj zmlúv Home Credit – len ja som bol štatutárny zástupca,
- preplácanie účtov za prenájmy sál,
- návštevy u obchodných zástupcov, ktorí sa prestali ozývať,
- organizovanie stretnutí v Trenčíne, s obchodnými zástupcami každý týždeň,
- spolupráca s personálnou agentúrou V. z P. – nábor a hľadanie nových obchodných zástupcov (Ing. B.),
- rozmnožovanie manuálov pre obchodných zástupcov,
- evidencia mixérov.

Práce robené od nástupu, ktoré pretrvávali aj v ďalšom roku:

- posúdenie vhodnosti výrobku slovenskou štátnou skúšobňou – Certifikát. Dubnica (vystavené bolo 6.3.2002),
- konzultácie s právnikom ohľadom firmy,
- konzultácie s p. K. a p. H., všetko muselo byť odsúhlasené, ak tu nebol p. K. – zodpovedný za Slovensko (bol len v utorok alebo v stredu od 9.00 do 15.00),
- Domino – prenájmy, kopírovanie.

V mesiaci marec 2002 vykonával navrhovateľ tieto práce:

- podávanie inzerátov do žilinských novín, Pardon v Trenčíne, Život Turca v Martine, Kysucké noviny v Čadci, Považské noviny v Považskej Bystrici,
- ohlasy na inzeráty boli každý týždeň v počte okolo 100 telefonátov, z toho bolo dohodnutých priemerne 20 – 30 pohovorov. Manželia K. boli v Žiline od pondelka večer do štvrtku večera. Všetci sme plánovali stretnutia, v pondelok a piatok som tam bol sám.
- úvodné pohovory s novými zástupcami, základné pohovory, ak sa naraz zišlo viac ľudí,
- spoluorganizovanie prevádzacích akcií,
- evidencia a výplaty provízií obchodným zástupcom,
- evidencia pohybu peňazí (nákupy kanc. potrieb, atď.),
- účtovanie a vypracovanie daňového priznania za rok 2001,
- banka – príkazy na úhradu (telefón, nájom Domino),
- popis všetkých kúpnych zmlúv a aj zmlúv Home Credit – len ja som bol štatutárny zástupca,
- preplácanie účtov za prenájmy sál,
- návštevy u obchodných zástupcov, vrátenie mixérov, ktoré boli len zapožičané,
- organizovanie stretnutí v Trenčíne, s obchodnými zástupcami každý týždeň,
- spolupráca s personálnou agentúrou V. z P. – nábor a hľadanie nových obchodných zástupcov (Ing. B.),
- rozmnožovanie manuálov pre obchodných zástupcov,

- evidencia mixérov.

Práce robené od nástupu, ktoré pretrvávali aj v ďalšom roku:

- konzultácie s právnikom ohľadom firmy,
- konzultácie s p. K. a p. H., všetko muselo byť odsúhlasené, ak tu nebol p. K. – zodpovedný za Slovensko (bol len v utorok alebo v stredu od 9.00 do 15.00),
- Domino – prenájmy, nákup doplnkov, kopírovanie.

Práce vykonávané za mesiac apríl 2002:

- evidencia pohybu peňazí,
- účtovanie a evidencia dokladov potrebných pre obeh spoločnosti,
- evidencia účtovných dokladov, zaúčtovanie a podanie daňového priznania za rok 2002, ktoré je potrebné pre ukončenie spoločnosti,
- doriešenie odovzdania priestorov v Domine,
- vysťahovanie kancelárskych priestorov,
- skompletovanie dokladov na ukončenie spoločnosti na Slovensku,
- riešenie s právnikom ohľadom ukončenia činnosti spoločnosti na Slovensku,
- odhlásenie spoločnosti z daňového úradu,
- vedenie účtu v Poštovej banke,
- výmaz z obchodného registra, trvalo to asi 15 mesiacov, čakalo sa na doklady z Hradca Králové,
- telefonáty na inzeráty na mobilný telefón boli aj v druhej polovici apríla,
- návštevy a telefonáty obchodných zástupcov, doriešenie ukončenia spolupráce (asi 10 – 12 ľudí vtedy spolupracovalo),
- konzultácie o uzavretie spoločnosti s p. U. – účtovník náhradný.

Za mesiac máj 2002 vykonal navrhovateľ tieto práce:

- evidencia pohybu peňazí,
- účtovanie a evidencia dokladov potrebných pre obeh spoločnosti,

- evidencia účtovných dokladov, zaúčtovanie a podanie daňového priznania za rok 2002, ktoré je potrebné pre ukončenie spoločnosti,
- doriešenie odovzdania priestorov v Domine,
- vyťahovanie kancelárskych priestorov,
- skompletovanie dokladov na ukončenie spoločnosti na Slovensku,
- riešenie s právnikom ohľadom ukončenia činnosti spoločnosti na Slovensku,
- odhlásenie spoločnosti z daňového úradu,
- vedenie účtu v Poštovej banke,
- výmaz z obchodného registra, trvalo to asi 15 mesiacov, čakalo sa na doklady z Hradca Králové,
- doriešenie ukončenia spolupráce,
- konzultácie o uzavretie spoločnosti s p. U. – účtovník náhradný.

Prvostupňový súd z doložených dôkazov, výpovede svedkov – manželov Kovandových, mal za preukázané, že žalobca fyzicky zabezpečoval administratívnu činnosť a akýkoľvek bežný chod organizačnej zložky žalovaného, a to v súvislosti s preberaním pošty, s komunikáciou s bankou, komunikácia s materskou firmou, komunikácia so subjektmi, ktoré prenajímali priestory, v ktorých organizačná jednotka sídlila. Odosielanie a doručovanie poštových zásielok, samotná komunikácia s budúcimi obchodnými zástupcami, s ktorými žalovaný prostredníctvom organizačnej zložky uzavrel priame kúpne zmluvy, nákupy základných administratívnych podkladov pre výkon činnosti, podávanie inzerátov na predaj tovaru. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd neakceptoval tvrdenia žalovaného, že za činnosť, ktorú žalobca realizoval pre žalovaného, nevzniká mu nárok na tzv. paušálnu odmenu, ktorá bola dohodnutá v zmluve účinnej od 20.9.2001 vo výške 30 000 Sk. Súd preto priznal žalobcovi titulom odmeny za mesiac december 2001, február 2002, marec 2002, apríl 2002 celkovú sumu 112 000 Sk za nezaplatené faktúry č. 04/02 vo výške 10 000 Sk, č. 02/02 vo výške 15 000 Sk, č. 03/02 a č. 05/02 vo výške á 30 000 Sk, č. 07/02 vo výške 27 000 Sk.

Súd nepriznal plnenie účtované faktúrou č. 08/02 v sume 41 662,40 Sk, ktorou si uplatnil naviac práce od 1.1.2002 – 27.5.2002, ktoré však nepreukázal a nekonkretizoval. Žalovaný nenamietal údaje vo faktúre ako deň vystavenia faktúry, deň splatnosti.

Z uvedených dátumov splatnosti ako nesporných súd aj vychádzal a priznal žalobcovi príslušenstvo 13 % ročný úrok z omeškania po splatnosti predmetných faktúr. V konaní bolo preukázané, že medzi účastníkmi nebola uzavretá dohoda o výške úrokov. Súd priznal úrok z omeškania v súlade s ust. § 735 Obch. zák. účinného na území SR v roku 2002. Vychádzal z výšky úrokovej sadzby od 1.4. = 19 % pri poskytovaní úverov bankami v sídle dlžníka – žalovaného a priznal úrok vo výške 13 % v súlade s ust. § 735 v spojení s § 365 OBZ platného na území ČR.

O trovách konania rozhodol podľa pomeru úspechu podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 31 328,50 Sk.

Proti rozsudku podal žalovaný odvolanie. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Je toho názoru, že medzi sporovými stranami vznikla nová mandátna zmluva, ktorá v článku I. modifikovala právne vzťahy založené pôvodnou mandátnou zmluvou. Podľa novej mandátnej zmluvy mohol žalobca vykonávať činnosť v prospech žalovaného len na podklade predchádzajúcich písomných pokynov mandanta a mandatár bol povinný o každom výkone písomne informovať mandanta. Žalovaný v roku 2002 žalobcovi prakticky nedal žiadne písomné pokyny a žalobca o svojej činnosti ho neinformoval. Ďalej žalovaný nepreukázal, že by rozhodne nepodpísal mandátnu zmluvu s obsahom uvedeným na č.l. 40 až 42, a že žalovaný vymenil prvú stranu zmluvy. V prípade, že by zmluva bola sfaľšovaná, nesie dôkazné bremeno k preukázaniu tohto tvrdenia žalobca. V konaní bolo preukázané, že potvrdený návrh zmluvy bol žalobcovi doručený, a to podacím listom z 22.1.2002. Podotýka, že platná právna úprava hmotného práva bola v rozhodnom období (r. 2001, 2002) na území SR a ČR rovnaká. Žalobca svojím správaním potvrdil uzavretie novej mandátnej zmluvy s účinnosťou od 2.1.2002, pretože si sám v zmysle čl. II. novej zmluvy vyúčtoval mesačnú odmenu vo výške 31 000 Sk. Je preto potrebné aplikovať ust. § 266 ods. 3 zák. č. 513/91 Zb., a vychádzať z prejavu vôle strán. Súd nezobral v úvahu aj tú možnosť, že účastníci mohli obsah pôvodnej zmluvy zmeniť ústnou dohodou.

Podľa § 272 ods. 2 OBZ, písomná zmluva môže byť zmenená či zrušená, pokiaľ zmluva nestanoví inak, aj na základe ústnej dohody zmluvných strán. Zmluva zo dňa 20.9.2001 neobsahuje dohodu, že môže byť zmenená len písomnou formou. Preto došlo k jej zmene ústnou dohodou zo dňa 2.1.2002 tak, ako je uvedené na č.l. 40 až 42 spisu.

Podľa jeho názoru, nie je rozhodujúce, či došlo k akceptácii návrhu zmluvy, keďže žalobca si fakturoval odmenu za mesiac január 2002 – čiastku vo výške 31 000 Sk. Jediný písomný pokyn, ktorý žalobca od žalovaného dostal po účinnosti novej zmluvy, bol príkaz ku zrušeniu organizačnej zložky žalovaného na území SR, a preto bolo potrebné vykonať všetky úkony smerujúce k zrušeniu organizačnej zložky žalovaného. Tento jediný písomný pokyn žalobca nesplnil a organizačná zložka nebola zrušená a vymazaná z obchodného registra. Preto žalobcovi nevzniklo právo na žiadnu odmenu a navrhuje žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p., podľa § 214 ods. 1 O.s.p.

Predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo na zaplatenie odplaty za vykonanú činnosť v zmysle uzavretej mandátnej zmluvy účinnej od 20.9.2001. Mandatár – žalobca sa zaviazal v článku I. bod 1 zmluvy vykonávať pre mandanta – žalovaného technicko-organizačnú činnosť v rámci zriadenia a rozbehu novej organizačnej zložky žalovaného na území SR pod obchodným názvom D., s.r.o. so sídlom v Žiline. V článku II. bod 1 sa zmluvné strany dohodli na odplate za vykonanú činnosť vo výške 30 000 Sk mesačne. Odmena bola splatná vždy mesačne, a to vždy na základe vyúčtovania mandatárom na bežný účet určený v predmetnej faktúre so splatnosťou sedem dní (článok II. bod 3). Mandatár sa zaviazal vykonávať činnosť podľa potreby a pokynov mandanta a o každom čiastkovom výkone bol povinný informovať mandanta (čl. I. bod 2). Zároveň sa mandant zaviazal platiť za vykonanie činnosti odplatu špecifikovanú v článku II. bod 1 zmluvy, t.j. 30 000 Sk.

V spornom prípade nebolo preukázané, že nastali právoplatné účinky zmeny obsahu záväzku zo zmluvy účinnej od 20.9.2001. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že podacím listom zo dňa 22.1.2002 (č.l. 62) žalovaný nepreukázal, čo bolo obsahom tejto zásielky, a že návrh zmluvy, ktorá mala nadobudnúť účinnosť 20.1.2002, bol skutočne doručený žalobcovi a došlo k jeho akceptácii. Taktiež tvrdenie žalovaného, že k zmene obsahu záväzkov z mandátnej zmluvy došlo ústnou dohodou, je nedôvodné. Z doterajšieho prejavu sporových strán a uplatnenej pohľadávky nie je možné dôvodiť, že by sporové strany vzájomne akceptovali zmenu práv a povinností, ktoré voči sebe zo zmluvy majú. Žalobca

ako mandatár bol povinný vykonávať činnosť podľa zmluvy z 20.9.2001 osobne, pokiaľ sa písomne nedohodol s mandantom inak (článok V. zmluvy). Odmena bola dohodnutá paušálne – 30 000 Sk mesačne (článok II. bod 1 zmluvy), a prvostupňový súd preto správne vychádzal z tejto fixne dohodnutej výšky odplaty. Žalobca preukázal doloženými dokladmi svedeckými výpoveďami a priloženou špecifikáciou prác, že fyzicky zabezpečoval nevyhnutné administratívne práce spojené s bežným chodom zriadenej organizačnej zložky žalovaného.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie odmeny, ale len za obdobie december 2001, február 2002, marec 2002, spolu vo výške 55 000 Sk vyúčtovanej faktúrami č. 04/02 splatnej 31.1.2002, č. 02/02 splatnej 18.3.2002, č. 03/02 splatnej 17.4.2002, s príslušným úrokom z omeškania, ktorý nebol rozporovaný a v tejto časti rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Medzi sporovými stranami nie je sporné a žalobca nepopiera, že obdržal od žalovaného prípis zo dňa 29.3.2002 ohľadne zrušenia organizačnej zložky (č.l. 45). Žalobca písomne listom bez uvedenia dátumu (č.l. 46) rešpektoval príkaz mandanta na ukončenie činnosti pobočky na území SR s upozornením, že v súvislosti s jej likvidáciou a zrušením vzniknú určité výdavky a zostanú aj nevysporiadané záväzky položkovite uvedené pod bodom 1 až 5 predmetného listu. Mandant môže zmluvu kedykoľvek čiastočne alebo v celom rozsahu vypovedať (§ 574 OBZ). Od účinnosti výpovede je mandatár povinný nepokračovať v činnosti, na ktorú sa výpoveď vzťahuje. Je však povinný mandanta upozorniť na opatrenia potrebné na to, aby sa zabránilo vzniku škody bezprostredne hroziacej mandantovi nedokončením činnosti súvisiacej so zariaďovaním záležitosti (§ 574 ods. 3 OBZ).

Prvostupňový súd však nevykonal žiadne dokazovanie ohľadne nadobudnutia účinnosti výpovede zmluvy v zmysle článku III. zo strany žalovaného a doručenia výpovede druhej strane s poukazom na vzájomnú korešpondenciu sporových strán uvedenú na č.l. 45 a 46 a s tým súvisiacej povinnosti mandátára nepokračovať v činnosti. Či vyúčtované výdavky za mesiac apríl a máj 2002 sú reálne a súvisia so zrušením organizačnej zložky, vzhľadom aj na vyslovený právny názor odvolacieho súdu v uznesení sp. zb. 7 Obo 303/2004 zo dňa 21.4.2005 (čl. 117), kde sa konštatuje, že dôkaz

na čl. 45 je potrebné považovať za písomný príkaz na ukončenie činnosti pobočky a s tým súvisiacich prác.

Preto v tejto napadnutej časti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 3 O.s.p.).

Súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov konania v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 15. februára 2008

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: